

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การออกแบบปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์บ้าน คุณสุวิชา เสโลห์

Landscape Improvement Design at the House of

Khun Suwittha Selo

โดย

นางสาวชุตินา สวัสดิ์พุทธา

นางสาวมัลลิกา โคตรศรี

เสนอ

ภาควิชาพืชสวน คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

T108989

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน... 108989
วัน,เดือน,ปี... -2 ต.ค. 2553

b.....
i.....

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต(เกษตรศาสตร์)

พุทธศักราช 2551

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การออกแบบปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ บ้านคุณสุวิชา เสโลห์
Landscape Improvement Design at the House of Khun Suwitcha Selo

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาพืชสวน

เรื่อง

การออกแบบปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ บ้านคุณสุวิชา เสโลห์

Landscape Improvement Design at the House of Khun Suwittha Selo

ภาควิชารับรองแล้ว

[Signature]

(รศ.ดร. สมชาย กล้าหาญ)

หัวหน้าภาควิชาพืชสวน

วันที่ ๒๓ เดือน กอ.พ.ศ. ๒๕๖๒

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

การจัดทำปัญหาพิเศษเรื่องการออกแบบและการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์บ้านคุณสุวิชา เสโลห์ ทางผู้จัดทำต้องกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.สรายุทธ ผลโพธิ์ เป็นอย่างสูง ที่ให้โอกาสทำปัญหาพิเศษตลอดจนคำแนะนำและแนวทางในการทำปัญหาพิเศษ เพราะปัญหาพิเศษครั้งนี้เป็นการนำทฤษฎีที่เรียนรู้ได้ในวิชาเรียนมาปฏิบัติจริงแล้วนำมาจัดทำในรูปแบบปัญหาพิเศษ

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณ คุณสุวิชา เสโลห์ ที่ให้การสนับสนุนเรื่องของสถานที่และเรื่องของทุนทรัพย์ในการดำเนินการออกแบบปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ และขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนที่ช่วยให้คำแนะนำต่างๆ ที่ทำให้ปัญหาพิเศษครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นางสาวชุตินา สวัสดิ์พุทธา

นางสาววัลลิกา โคตรศรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อเรื่อง การออกแบบปรับปรุงภูมิทัศน์บนเนินคูนสุวิชา เสีโลห์

โดย นางสาวชุตินา สวัสดิ์พุทธา

นางสาวมัลลิกา โคตรศรี

สาขาวิชา การจัดการสิ่งแวดล้อมพืชสวน

ภาควิชา พืชสวน

คณะ เทคโนโลยีการเกษตร

อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร. สรายุทธ ผลโพธิ์

บทคัดย่อ

บ้านคูนสุวิชา เสีโลห์ ตั้งอยู่ที่บ้านเลขที่ 20/98 หมู่บ้านถัสสร 13 ซอย 8 ถนนสุวินทวงศ์ แขวงลำผักชี เขตลำผักชี กรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์การศึกษาครั้งนี้คือ 1) เพื่อศึกษาขั้นตอนจริงของการดำเนินการงานจัดสวน 2) เพื่อออกแบบให้มีความสวยงาม ใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม และปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่ดีแก่พื้นที่ ซึ่งขั้นตอนในการศึกษามี 6 ขั้นตอน คือ 1) การสำรวจพื้นที่ 2) การสัมภาษณ์ 3) การออกแบบ 4) การประเมินราคา 5) การจัดสวนบนพื้นที่จริง และ 6) การประเมินความพึงพอใจ

ในการออกแบบปรับปรุงภูมิทัศน์ ได้แบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 ส่วน A: เป็นพื้นที่ส่วนหน้าบ้านเป็นกลุ่มไม้ประดับและเป็นสวนหิน B: เป็นกลุ่มสวนหย่อมบริเวณมุมบ้านและเป็นมุมสำหรับพักผ่อน และ C: เป็นพื้นที่ส่วนทิศตะวันตกของบ้าน เป็นกลุ่มไม้ยืนต้นให้ร่มเงาและซูดม้านั่งสำหรับพักผ่อน จากการประเมินความพึงพอใจของเจ้าของบ้าน ด้านความสวยงามมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 คะแนน ด้านประโยชน์ใช้สอยและความเหมาะสมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 คะแนน ซึ่งผลการประเมินอยู่ในระดับที่ดีทั้ง 2 การประเมิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Title Landscape Improvement Design at the House of Khun Suwittha Selo

By Miss Chutima Sawasdeepsuta

Miss Manlika Khotsri

Major Environmental Horticulture Management

Department Horticulture

Faculty Agricultural Technology

Advisor Assist prof. Dr. Sarayut Phonpho

Abstract

The house of Mr.Suwittha Selo is located on Suwintawong Rd, 20/98, Patsorn Home Village 13, Soi 8, Lampakshe Bangkok. The design process composes of 6 step; 1) site survey 2) client analysis 3) destination 4) estimate 5) landscaping installation and 6) satisfaction evaluation

From the study the improvement of the garden area can be separated to 3 zones; zone A is an ornamental plants and stone garden at the front of the house, zone B is an ornamental plants at the corner of the house for relaxation and zone C is the shading trees and set of bench at the West of the house. The study of satisfaction evaluation of the owner composes of two parts: 1) the aesthetic evaluation and 2) function evaluation. The average score of the aesthetic evaluation is 3.75 and score of function evaluation is 4.00. The average score of 2 part are good level.

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
สารบัญ	ก
สารบัญภาพ	ข
สารบัญตาราง	ค
คำนำ	1
วัตถุประสงค์	2
ตรวจเอกสาร	3
อุปกรณ์และวิธีการ	13
ผลการศึกษา	16
วิจารณ์	37
สรุป	38
เอกสารอ้างอิง	39
ภาคผนวก	40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

เรื่อง	หน้า
ภาพที่ 1 สภาพบ้านเดิมบริเวณหน้าประตูทางเข้าตัวบ้าน	17
ภาพที่ 2 สภาพบ้านเดิมบริเวณมุมรั้วบ้านฝั่งทิศเหนือ	17
ภาพที่ 3 สภาพบ้านเดิมบริเวณริมกำแพงฝั่งตะวันตก	18
ภาพที่ 4 ผังแสดงภาพพื้นที่เดิมก่อนปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์	19
ภาพที่ 5 Balloon Diagram	23
ภาพที่ 6 Master Plan	24
ภาพที่ 7 Elevation	25
ภาพที่ 8 Section	26
ภาพที่ 9 แสดงบริเวณหน้าประตูทางเข้าตัวบ้านก่อนปฏิบัติงาน	31
ภาพที่ 10 แสดงบริเวณหน้าประตูทางเข้าตัวบ้านหลังปฏิบัติงาน	31
ภาพที่ 11 แสดงบริเวณมุมรั้วหน้าบ้านก่อนปฏิบัติงาน	32
ภาพที่ 12 แสดงบริเวณมุมรั้วหน้าบ้านหลังปฏิบัติงาน	32
ภาพที่ 13 แสดงบริเวณข้างบ้านริมกำแพงก่อนปฏิบัติงาน	33
ภาพที่ 14 แสดงส่วนบริเวณข้างบ้านริมกำแพงหลังปฏิบัติงาน	33
ภาพที่ 15 แผนภูมิแสดงการประเมินค่าความพึงพอใจด้านความสวยงาม	35
ภาพที่ 16 แผนภูมิแสดงการประเมินค่าความพึงพอใจด้านประโยชน์ใช้สอย	36

และความเหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตารางและแผนภูมิ

เรื่อง	หน้า
ตารางที่ 1 ตารางผลการสัมภาษณ์เจ้าของบ้าน	20
ตารางที่ 2 ตารางการประเมินราคาพรรณไม้	27
ตารางที่ 3 ตารางการประเมินราคาวัสดุอุปกรณ์	28
ตารางที่ 4 ตารางการประเมินผลแสดงค่าความพึงพอใจด้านความสวยงาม	34
ตารางที่ 5 ตารางการประเมินผลแสดงค่าความพึงพอใจด้านประโยชน์ใช้สอย	35

และความเหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนำ

มนุษย์เรามีความผูกพันใกล้ชิดกับธรรมชาติโดยตลอดนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นการดำรงชีวิตในรูปแบบใดๆ ก็ตามถึงแม้ว่าในยุคสังคมปัจจุบันที่จะเริ่มห่างไกลธรรมชาติกันมากขึ้น เนื่องจากสภาพสังคม การใช้ชีวิต และที่สำคัญคือความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งจะเป็นตัวแบ่งแยกระหว่างธรรมชาติและชีวิตมนุษย์ในปัจจุบัน ดังนั้นมนุษย์จึงพยายามหาทางกลับคืนสู่ธรรมชาติ และนำธรรมชาติเข้ามาใกล้ตัว เช่น การจัดสวน สวนในร่ม สวนภายในอาคารกันมากขึ้น ซึ่งทำให้ทราบได้ว่าธรรมชาตินั้นมีความสำคัญกับมนุษย์การน้อยเพียงใด ทั้งยังก่อให้เกิดความสวยงามสงบร่มรื่นช่วยผ่อนคลายความเครียดได้อีก (จวีญชัย, 2536)

ในการออกแบบภูมิทัศน์นั้นเป็นการรวบรวมเอกศาสตร์ทั้งศิลปะและเกษตรเข้าผสมผสานกันอย่างลงตัวโดยมนุษย์เราได้เป็นผู้ริเริ่มแนวความคิดสร้างสรรค์ผนวกกับความต้องการใกล้ชิดธรรมชาติเดิมที่มีอยู่แล้ว ทำให้มนุษย์มีความสนใจและทำการออกแบบจัดสวนกันอย่างมากขึ้น โดยเริ่มจากสิ่งใกล้ตัว อาทิ สวนในบ้าน สวนดอกไม้ สวนสาธารณะ ฯลฯ โดยเฉพาะสวนในบ้านนั้นทำให้มนุษย์เราเกิดแนวความคิดมากมายหลากหลายมากขึ้น โดยได้นำเอาแนวคิดและเทคนิคต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวนในรูปแบบที่สวยงามตรงตามต้องการส่งผลให้ผู้อยู่อาศัยและผู้พบเห็นมีความรู้สึกสดชื่นผ่อนคลายความตึงเครียดได้ดียิ่งขึ้นทั้งยังมีประโยชน์ในแง่การพักผ่อนหย่อนใจและการทำกิจกรรมต่างๆ ได้เป็นอย่างดี (จวีญชัย, 2536)

ในการออกแบบปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์และเพิ่มทัศนียภาพให้สวยงามมากยิ่งขึ้น ในการจัดสวนครั้งนี้ทำให้ผู้จัดทำได้ทราบถึงปัญหาในการทำงานและรู้จักการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าซึ่งเป็นผลดีต่อการทำงานและการประกอบอาชีพในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาขั้นตอนจริงของการดำเนินงานจัดสวนในการแก้ปัญหาในเรื่องสภาพแวดล้อมและนำความรู้มาประยุกต์ใช้จริง
2. เพื่อออกแบบให้พื้นที่อาศัยมีความสวยงาม และใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตรวจเอกสาร

มนุษย์ทุกคนย่อมรู้สึกถึงความสวยงามตั้งแต่กำเนิด แต่จะน้อยหรือมากกว่ากันเท่านั้น ทั้งนี้ย่อมขึ้นกับสิ่งแวดล้อมและการศึกษาอบรมเป็นพื้นฐาน ทุกคนจะไม่ปฏิเสธความสวยงามของธรรมชาติ ทั้ง ดอกไม้ ภูเขา น้ำตก ทะเล

มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติจึงมีจิตใจรักธรรมชาติ พยายามที่จะใกล้ชิดกับธรรมชาติตลอด โดยการจัดหาพันธุ์ไม้นานาชนิดมาปลูกประดับบริเวณบ้านเรือน วัด ปราสาท พระราชวัง เพื่อให้เกิดความร่มรื่น มีสีสันสวยงาม หรือให้ผลเป็นอาหารอีกด้วย และบางครั้งอาจจะจำลองแบบของธรรมชาติจากลำธาร น้ำตก ก้อนกรวด ก้อนหิน และทรายมาประกอบกัน เพื่อสร้างบรรยากาศที่พักอาศัยให้งดงาม ร่มรื่น อากาศบริสุทธิ์ อีกทั้งยังช่วยโน้มน้าวจิตใจของผู้อยู่อาศัยให้เกิดสุนทรียภาพขึ้นได้

เราได้รู้จักประโยชน์ของธรรมชาติมานานแล้ว ทั้งในยุคของอาณาจักรบาบิโลนหรือศิลปินจีนที่เขียนภาพตามพระพุทธรูปที่ยึดธรรมชาติเป็นหลักสำคัญ โดยแสดงความประทับใจในธรรมชาติออกมาเป็นภาพทิวทัศน์ ต้นไม้ ลำธาร (จักรพันธ์, 2536)

การดำเนินงานศึกษาการออกแบบปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของคำว่า สวน หมายถึง บริเวณที่ปลูกต้นไม้เป็นจำนวนมากซึ่งกันเป็นขอบเขตเอาไว้ เป็นคำกล่าวทั่วๆ ไป ถ้าต้องการกล่าวว่าเป็นสวนลักษณะใด ชนิดใด ก็ให้มีคำอื่นมาประกอบหลังบอกให้ทราบโดยเฉพาะ เช่น สวนครัว สวนดอกไม้ (พจนานุกรม, 2525)

สอ เสถบุตร ได้ให้ความหมายที่เกี่ยวกับคำว่า Landscape แปลว่า ภูมิประเทศ, สภาพภูมิประเทศ และคำว่า Landscape Gardening แปลว่า การทำสวนสำหรับดูเล่น มีภูเขาและลำธาร (สอ, 2530)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมจิตร โยชะคง ได้ให้ความหมายของคำว่า Landscape Gardening แปลว่าการปรับปรุงพื้นดินให้เกิดทิวทัศน์ แหล่งอำนวยความสะดวก สถานพักผ่อนหย่อนใจ ตลอดจนแหล่งสวยงามต่างๆ โดยมีขอบเขต (สมจิตร, 2535)

สวนธรรมชาติ คือ สวนที่ไม่ใช่เส้นตรงเป็นแกนในการออกแบบ แต่ใช้เส้นโค้งแบบธรรมชาติเป็นแกนนำสายตา ต้นไม้ที่อาศัยรูปทรงธรรมชาติไม่ต้องตัดแต่ง (เอี่ยมพร, 2527)

สวนหย่อม คือ สวนขนาดเล็กที่มีการจัดตกแต่งประกอบบริเวณสำคัญของสถานที่ เช่น ที่พักผ่อน ศาลา หรือด้านหน้าของอาคาร โดยเลือกใช้ต้นไม้ที่ชอบแสงสว่างเต็มที่เจริญเติบโต และสามารถตกแต่งได้ เพื่อให้สวนหย่อมคงรูปได้นานที่สุด (เอี่ยมพร, เอกสารประกอบการเรียน)

การจัดสวน หมายถึง การจัดตกแต่งและปรับปรุงพื้นที่ให้เกิดความสวยงาม ควบคุมและเสริมสร้างให้สภาพแวดล้อมเหมาะสมเพื่อเอื้อประโยชน์และเกิดความสะดวกสบายในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ

การจัดสวนในบ้าน เป็นส่วนหนึ่งของ Landscape ในสาขาวิชาพืชกรรม (Horticulture) มีความมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อตกแต่งบริเวณบ้านให้สวยงามน่าดู ก่อให้เกิดความสุขสดชื่นทั้งกายและใจแก่เจ้าของบ้านและผู้อาศัย ตลอดจนเป็นที่สุดตาดูใจแก่ผู้ที่ได้พบเห็น (เสรี, 2541)

มนุษย์กับการออกแบบ (จักรพันธ์, 2536)

เมื่อเริ่มมีความเจริญ มีความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างที่พักอาศัยซึ่งแต่เดิมอาศัยตามถ้ำ มนุษย์ก็แสวงหาธรรมชาติเป็นองค์ประกอบหลักในการสร้างที่พักอาศัย ซึ่งถือว่ามีผลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์มาตั้งแต่ยุคดึกดำบรรพ์ มนุษย์ได้พักผ่อนนอนหลับได้รับความปลอดภัยจากธรรมชาติและสัตว์ร้าย จากนั้นมนุษย์ยังแสวงหาความงามในการจัดตกแต่งบริเวณที่อยู่อาศัยด้วยการปลูกต้นไม้เป็นรั้วบ้านและร่มเงา ตลอดจนใช้ผลเป็นอาหาร

ยุคต่อมามนุษย์มีความเจริญมากขึ้น ได้มีการพัฒนาออกแบบวางแผนผังการสร้างอาคารที่อยู่อาศัยให้สวยงามแข็งแรงมั่นคง นำเอาต้นไม้ ดอกไม้ ใบไม้ มาปลูกในบริเวณบ้านในลักษณะเป็นกลุ่ม เป็นแถว รวมทั้งไม้ผลที่ให้ร่มเงาเพื่อทำให้บริเวณบ้านร่มรื่นและสวยงาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในปัจจุบันนี้การสร้างที่อยู่อาศัยหรือที่ทำงานทั้งส่วนราชการและเอกชนจะตกแต่งไปด้วยไม้ดอกไม้ประดับ สวนหย่อม ตลอดจนสวนสาธารณะ การจัดไม้ประดับถือว่ามีค่ามาก ในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นบ้านจัดสรร บ้านทั่วไป อาคารพาณิชย์ จะจัดสวนไปประดับ สวนหย่อม หรือสวนลอยฟ้า เพื่อให้ผู้พบเห็นหรือผู้ที่อยู่อาศัยมีความสุขชื่นด้วยบรรยากาศของความงามของดอกไม้ ต้นไม้ ซึ่งได้ประโยชน์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

วัตถุประสงค์ทั่วไปของการจัดสวน ประกอบไปด้วย 3 วัตถุประสงค์ (สมจิตร, 2541)

1. การจัดสวนเพื่อประชาชน เป็นการจัดสวนเพื่อสนองตอบหรือเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของประชาชน-บุคคล ความสะดวกสบายต่างๆภายในสวน เช่น ทางเดิน ศาลาพักผ่อน สระว่ายน้ำ ม้านั่ง และอื่นๆ โดยธรรมชาติของบุคคลต้องการสวนที่มีรั้วรอบ มีพืชพรรณทั้งไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม และองค์ประกอบในการจัด ในกรณีของพืชหลายๆ ชนิด ไม้ยืนต้น เพื่อเป็นร่มเงาตามทางเดินทางเท้า ไม้พุ่มพืชคลุมดิน เพื่อให้ความเป็นอิสระ ชี้ทิศทาง ความคุมทิศทางจราจร การจัดเพื่อประชาชน มุ่งเน้นการเอื้ออำนวยประโยชน์สุขทางร่างกาย
2. การจัดสวนเพื่อความสวยงาม การจัดสวนมุ่งด้านความสวยงาม ทำให้เกิดความสุขทางจิตใจ และอารมณ์ การจัดมีหลายๆ บรรยากาศ มีมุมสงบ มุมก่อให้เกิดการประหลาดใจ การจัดมุ่งเน้นให้เกิดคุณค่ามีความลึกซึ้งเพื่อให้เกิดความคิด เช่น การจัดสวนมีบรรยากาศทุ่งโล่ง มีสระน้ำ ลำธาร หิน มุมน้ำตก น้ำพุ มุมดอกไม้ การจัดสวนเพื่อความมุ่งเน้นประโยชน์สุขทางด้านจิตใจ และอารมณ์
3. การจัดสวนเพื่อการทดลองในการศึกษาพรรณพืชใหม่ เป็นการจัดสวนโดยมุ่งเน้นการทดลองการคัดเลือกพันธุ์ใหม่ สายพันธุ์ใหม่ เพื่อแสวงหาพรรณพืชที่เหมาะสม เพื่อใช้ในการจัดสวนและกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ของการจัดสวน และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ในการจัดหัวข้อดังกล่าวมุ่งเน้นการศึกษาค้นคว้า ทดลองและวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทำไมถึงต้องมีการจัดสวน (เอี่ยมพร, 2525)

1. จัดสวนเพื่อจะกันเสียงรบกวนจากถนนหรือเพื่อนบ้าน มักใช้ไม้พุ่มหนาหรือไม้ยืนต้น เช่น อโศกอินเดีย ชบา เข็ม ผกากรอง ฯลฯ
2. เพื่อกรองฝุ่นละอองที่กระจายในอากาศโดยเลือกใช้พรรณไม้ที่สามารถเก็บฝุ่นละอองได้มาก เช่น สนทะเล สนประติพัทธ์
3. จัดแต่งในบางตำแหน่งของสวนที่ใช้ปิดบังสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมของบริเวณใกล้เคียง เช่น บริเวณใกล้บ้านที่มีกองขยะ สวนและต้นไม้จะช่วยกรองเชื้อโรค และปิดบังภาพที่ไม่น่าดูได้
4. เพื่อให้เกิดความเป็นส่วนตัวป้องกันการตบมองจากเพื่อนบ้าน เช่น ในบ้านมีสระว่ายน้ำหรือมีมุมสงบส่วนตัว
5. เพื่อความสุขทางจิตใจ เมื่อสภาพของสวนในบ้านมีสีเขียวสดใสมีร่มเงาของต้นไม้ มีบ่อน้ำ ลำธาร หรือน้ำตกจำลอง และทำให้ได้มีโอกาสใกล้ชิดธรรมชาติมากขึ้น
6. เพื่อประโยชน์ใช้สอย เช่น ปลูกพืชสวนครัว หรือปลูกไม้ผล
7. เพื่อการออกกำลังกาย โดยการวิ่งหรือเล่นเกมต่างๆ ฝึกการปลูกเลี้ยง และดูแลต้นไม้

ประโยชน์ของการจัดสวน (สมจิตร, 2541)

1. ทำให้พื้นที่มีขอบเขต มีความปลอดภัยมีพรรณไม้ที่งอกงาม ตลอดจนร่มเงาของไม้ใหญ่
2. ลดเสียงรบกวนจากภายนอกถนน ทำให้บริเวณภายในเงียบสงบ เช่น การปลูกต้นไม้เป็นพุ่มหนาซ้อน เพราะต้นไม้สามารถกรองเสียงได้
3. ทำให้บริเวณพื้นที่สะอาด มีอากาศบริสุทธิ์ เช่น การทำสนามหญ้าเปิดกว้าง สนามหญ้าช่วยในการกรองฝุ่นละออง การกระจายของเชื้อโรค ให้ความเย็นและอากาศบริสุทธิ์ทั่วบริเวณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ทำให้มีพื้นที่เฉพาะเป็นสัดส่วน (Privacy) ทำให้เกิดอิสระในการประกอบกิจกรรม มีมุมมองเป็นส่วนตัว
5. มีสถานที่ออกกำลังกาย เช่น สนามเด็กเล่น สนามสำหรับเกมส์ สระว่ายน้ำ
6. เสริมบ้านและอาคารให้มีคุณค่า ทำให้บ้านเรือนหรืออาคารเด่นขึ้นน่าอยู่อาศัย
7. มีพื้นที่ประกอบกิจกรรมงานอดิเรก เช่น พื้นที่ปลูกผักสวนครัว หรือไม้ผลขนาดเล็ก เพื่อการประหยัด การบริโภคพืชผักที่ปลอดภัย
8. จัดตกแต่งสวนหรือปลูกพืชพรรณ ปิดบังพื้นที่ส่วนที่ไม่พึงประสงค์ พื้นที่สกปรก ที่ทิ้งขยะ

ประโยชน์และคุณค่าที่ได้รับจากการจัดสวน (ปีฐาน, 2511)

1. เพื่อความสวยงามและคุณค่าแก่อาคารบ้านเรือน เป็นที่เชิดหน้าชูตา เป็นสง่าราศีแก่บ้านของตน
2. ก่อให้เกิดความสะอาด ความสุข คือมีที่พักผ่อนหย่อนใจตามรสนิยม มีสนามให้เด็กได้วิ่งเล่น
3. เป็นการประหยัดและเป็นการช่วยเศรษฐกิจในครอบครัว มีผลิตผลภายในบ้านไว้ใช้เอง อาทิ พืชผักสวนครัว ดอกไม้และผลไม้ ถ้ามีมากอาจนำไปจำหน่าย ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และยังช่วยลดการเที่ยวเตร่นอกบ้านอีกด้วย
4. ทำให้ครอบครัวมีสุขภาพสมบูรณ์ เกิดความใกล้ชิด เป็นการหัดให้เด็กๆ รู้จักทำงานบ้าน และเกิดความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของพืช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเภทของการจัดสวน (เอี่ยมพร, 2530)

ประเภทของการจัดสวนแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

1. การจัดสวนแบบประดิษฐ์ (Formal Styles)

การจัดสวนแบบประดิษฐ์ เป็นการจัดสวนที่วางรูปแบบแปลนโดยอาศัยรูปทรงเลขาคณิตเป็นหลัก มีจุดเด่นที่แปลงไม้ดอกไม้ประดับเป็นรูปร่างต่างๆ ตกแต่งเป็นรูปทรงเลขาคณิตเช่นกัน หรืออาจทำเป็นรูปสัตว์ สนามหญ้าราบเรียบ และค่อนข้างแคบ ลักษณะของการจัดวางสิ่งต่างๆ จะเป็นรูปแบบสมมูลกันทั้งด้านซ้าย และด้านขวา นิยมประดับสวนด้วยรูปปั้น น้ำพุ น้ำตกและสระน้ำ

2. การจัดสวนแบบธรรมชาติ (Informal Styles)

การจัดสวนแบบธรรมชาติ เป็นการจัดสวนที่ไม่อาศัยรูปทรงเลขาคณิตเป็นหลัก แต่อาศัยหลักการเลียนแบบธรรมชาติ และจังหวะความสมดุลในการจัดวางแทน มีจุดเด่นที่สนามหญ้ากว้างใหญ่ ปลูกต้นไม้หรือไม้ดอกไม้ประดับเป็นกลุ่มๆ และปล่อยให้ต้นไม้เจริญเติบโตในรูปทรงที่เป็นไปตามธรรมชาติ ไม่ต้องตัดแต่งเป็นรูปทรงเลขาคณิต และนำเอาวัสดุที่เป็นธรรมชาติมาตกแต่งสวนมากขึ้น เช่น ดอกไม้ หรือซากไม้แห้ง และหินประดับสวน

แนวคิดพื้นฐานในการออกแบบสวน (ขวัญชัย, 2536)

ด้วยอิทธิพลทางธรรมชาติและความต้องการที่ไม่สิ้นสุดของมนุษย์ มนุษย์จึงได้ร่วมกันพัฒนาวิถีทางดำรงชีวิตของตนเองอยู่ตลอดเวลา โดยอาศัยความคิดหลักการลงมือกระทำจึงเห็นว่าธรรมชาติมีส่วนสัมพันธ์กับผลงานมนุษย์โดยตรงกล่าวได้ว่าความงามที่เกิดจากการสร้างสรรค์ของชาตินั้น ได้ถูกค้นพบและนำมาสร้างสรรค์ปั้นแต่งเพื่อให้เกิดความงามในศิลปะทุกแขนงได้ นั่นเพราะมนุษย์มีความคิด มีความฉลาด รู้จักปรับปรุงพัฒนาให้เกิดความเหมาะสม นับเป็นพรสวรรค์ที่วิเศษที่สุด

และเนื่องเพราะมนุษย์รู้จักความงาม และต้องการความงาม มนุษย์จึงพยายามค้นหาความงามอย่างไม่หยุดยั้ง เพื่อให้ชีวิตของตนพบกับความรื่นรมย์ ความสุข ด้วยว่าความงามของธรรมชาติ เป็นพลังอันสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ ดังนั้นจึงพากันค้นหา เลียนแบบสร้างสรรค์พัฒนาจนเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีความพึงพอใจ ทั้งเพื่อสนองตอบอารมณ์ตนเองและผู้เกี่ยวข้องซึ่งนับได้ว่าเป็นต้นเหตุอีกอย่างหนึ่งของการออกแบบ

การออกแบบ (Design) ถือเป็นการสร้างสรรค์งานศิลปะทางด้านทัศนศิลป์ (Visual Art) อันเป็นงานศิลปะที่มองเห็นความงามได้จากรูปลักษณ์ ซึ่งอาจเป็น 2 มิติ หรือ 3 มิติ ก็ได้ และในงามด้านทัศนศิลป์นั้น การออกแบบเป็นหัวใจของการสร้างสรรค์งาน และเป็นช่วงที่ศิลปินต้องใช้ความคิดแก้ปัญหาามากที่สุด เพราะการออกแบบนอกจากจะเป็นการวางแผนสร้างรูปแบบให้เกิดความสัมพันธ์ทั้งประโยชน์ใช้สอย ความงามให้เข้ากับวัตถุ ยังถือเป็นการกำหนดผลสำเร็จของงานชิ้นนั้นๆ ด้วย เหตุผลนี้เองการออกแบบสิ่งต่างๆ ต้องใช้ความคิดรอบคอบ พินิจพิเคราะห์อย่างละเอียด เพราะการออกแบบถือเป็นการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ให้เกิดขึ้น อันจะนำสู่การดำรงชีวิตที่ดีกว่าเหมาะสมกว่า และถูกต้องกว่าเสมอ

การออกแบบจัดสวน นับเป็นการออกแบบเพื่อเป็นการสื่อสารระหว่างมนุษย์ต่อมนุษย์ และมนุษย์กับธรรมชาติ ปัจจุบันธรรมชาติถูกทำลายลงเป็นอย่างมาก ความสำคัญของการจัดสวนจึงมีมากขึ้น ทั้งในด้านอนุรักษ์ธรรมชาติ การวางผังเมือง การกำหนดพื้นที่สีเขียว การกำหนดขอบเขตอุตสาหกรรมและเขตที่อยู่อาศัย เป็นสิ่งที่จะต้องดำเนินการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ออกแบบจัดสวนไม่ว่าจะขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่จะต้องระลึกอยู่เสมอว่า ต้องออกแบบให้มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม อันรวมไปถึงสภาพพื้นที่ รูปแบบสถาปัตยกรรมสิ่งก่อสร้างที่มีความสัมพันธ์กับบริเวณใกล้เคียง และยังต้องออกแบบให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของคนในสังคมนั้นๆ การออกแบบเพื่อจัดสวนจึงไม่ใช่เป็นงานที่ทำลายสภาพแวดล้อม แต่เป็นงานที่ต้องเสริมสร้างสภาพแวดล้อมส่วนรวมให้ดีขึ้น

ลักษณะการออกแบบ (ขวัญชัย, 2536)

ในสภาพปัจจุบัน ลักษณะการออกแบบจะเป็นไปในลักษณะที่เรียบง่าย ไม่ยุ่งยากมากนัก แต่เกิดประโยชน์และความพอใจสูงสุดเท่าที่มนุษย์จะทำได้ ถือได้ว่าเป็นลักษณะของแนวความคิดร่วมสมัยของงานออกแบบซึ่งเน้นรูปแบบที่เรียบง่าย (Simplicity) และมีความเด่นนำเสนอใจ (Readability)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับในการจัดสวน ความเรียบง่ายในรูปแบบจากสภาพเศรษฐกิจ วัสดุ วิธีการกำจัด
 แรงงานในการดูแลรักษา และเกี่ยวเนื่องกับรสนิยมตามยุคสมัย ส่วนความโดดเด่นน่าสนใจก็
 เน้นไปที่รูปแบบใหม่ๆ ด้วยโครงสร้างของสวนทั้งหมดมากกว่าเน้นที่การตกแต่งอย่างหรูหรา
 หลากหลายด้วยวัสดุราคาแพง

สวนหย่อม (จักรพันธ์, 2539)

การจัดสวนหย่อม คือ การจัดสวนไม้ประดับที่ใช้เนื้อที่ในการจัดน้อย เป็นสวนขนาดเล็กหรือจัดเป็นจุดๆ ในพื้นที่ใหญ่เพื่อเน้นบริเวณนั้นๆ เช่น บนพื้นสนามหญ้ากว่าแต่เพียงจุดเดียว
 ใช้อุปกรณ์ไม่เปลือง เช่น ก้อนหินก้อนหนึ่งต้นไม้คลุมดินหนึ่งกลุ่มกับไม้พุ่มขนาดกลางอีกหนึ่ง
 ต้นก็จัดได้ การจัดสวนแบบนี้ไม่ยุ่งยากซับซ้อน บริเวณที่จัดเป็นพื้นที่ราบหรือเป็นเนินก็ได้ จะ
 จัดตามมุมอาคาร มุมถนน หรือโคนต้นไม้ เป็นสวนไม้ประดับที่มีรูปแบบกระชับรัด สามารถ
 เปลี่ยนแปลงรูปแบบและวัสดุที่ใช้ได้ง่ายถ้าเจ้าของเกิดความเบื่อหน่าย ส่วนใหญ่จะเปลี่ยนต้นไม้
 มากกว่าอย่างอื่น นิยมจัดกันมากเพราะประหยัดเนื้อที่และค่าใช้จ่ายน้อย

การจัดสวนธรรมชาติ (สมจิตร, 2538)

การจัดสวนแบบธรรมชาติ คือ การจัดไม้ประดับให้มีลักษณะที่เลียนแบบธรรมชาติ การจัด
 จัดองค์ประกอบวัสดุ และต้นไม้เป็นแบบอิสระ ไม่เป็นแถวซ้ำๆ กัน แต่มีช่องและมีช่วงของจังหวะ
 ต้นไม้ประสานกลมกลืนกัน ต้นไม้ที่ใช้ปลูกประดับส่วนใหญ่จะเป็นไม้ยืนต้น ไม้พุ่มและไม้คลุม
 ดิน ที่ปลูกเชื่อมระหว่างกลุ่มต้นไม้กับสนามหญ้า สีสนและใบของดอกจะสร้างบรรยากาศให้
 กลมกลืนเหมือนธรรมชาติจริงๆ ทำให้สวนแบบธรรมชาติมีความงามน่าประทับใจกว่าสวนแบบ
 อื่นๆ

ลักษณะของภูมิทัศน์ที่ดี (สมจิตร, 2541)

1. ต้องให้ผู้อยู่อาศัยมีวิถีชีวิตที่ดีกว่า (Better For Living) หมายถึง การวางแผน การจัดการสร้าง การดูแลบำรุงรักษาหลังการจัดสร้าง ทำให้ผู้อยู่อาศัยมีความพึงพอใจ มีความสุข มีความรัก มีความห่วงใย ส่งเสริมวิถีการดำรงชีวิตและความสุขสันต์ในครอบครัว สนองตอบทั้งทางด้านสถาปัตยกรรม วิศวกรรม สุนทรียภาพและอารมณ์

2. พื้นที่สำหรับพักผ่อนและใช้ประโยชน์ได้มาก หมายถึง พื้นที่ใช้สอยทั้งส่วนงานภูมิทัศน์เขียว (Greenscape) และงานส่วนภูมิทัศน์ด้านแข็ง (Hardscape) เป็นการใช้พื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพ สำหรับการนั่งพักผ่อน การเดินเล่น การออกกำลังกาย การทำงาน การประกอบอาหาร พื้นที่รับประทานอาหาร พื้นที่สำหรับจัดเลี้ยง พื้นที่รับแขก พื้นที่ใช้สอย และให้ความปลอดภัย

3. สามารถควบคุมสภาพอากาศได้ตลอดปีทำให้บ้านและบริเวณที่มีการจัดภูมิทัศน์ให้ความรู้สึกเย็นสบาย ลดการสะท้อนของแสง แก้ปัญหามุมตกกระทบของแสง ป้องกันกระแสลมพัดแรง เก็บอุ้มความชื้นและกระแสลมไว้ในบริเวณ

4. ทำให้อากาศภายในบริสุทธิ์ งานภูมิทัศน์ที่ดีต้องมีการจัดพืชพรรณเพื่อกรองจับฝุ่นละอองที่เป็นพิษ และฟอกอากาศที่เป็นพิษให้บริสุทธิ์

5. เพิ่มคุณค่าให้แก่บ้าน อาคาร และบริเวณ เมื่องานภูมิทัศน์มีการบำรุงดูแลรักษาเป็นอย่างดี มีอายุยาวนาน งานภูมิทัศน์จะช่วยเพิ่มคุณค่าให้แก่บ้าน และอาคาร ทำให้บ้านและอาคารมองดูดี มีความเป็นระเบียบอ่อนนุ่ม ร่มรื่นสวยงาม เด่นสง่า ทำให้บริเวณมีคุณค่า งานภูมิทัศน์เป็นเครื่องชี้ถึงวัฒนธรรม ความเก่าแก่ และจิตใจของผู้อาศัย

6. ให้ความเป็นอิสระ งานภูมิทัศน์ต้องสร้างเป็นอิสระได้ สร้างกรอบล้อมรอบ (Enclosure) สร้างห้องกลางแจ้ง (Outdoor Room) ซึ่งประกอบไปด้วยพื้นที่ระนาบระดับพื้นผิว (Overhead Plane) ทำให้เกิดชุดที่ว่างเป็นห้อง ให้ความเป็นอิสระแก่ผู้อยู่อาศัยป้องกันสายตาจากบุคคลภายนอกและสามารถลดเสียงรบกวนจากภายนอกพื้นที่ได้

7. มีความสวยงามชั่ววันรันดร์ งานภูมิทัศน์ที่ดีมีการดูแลรักษาที่ดี ต้องสามารถคงความสวยงามได้ตลอดเวลา ทุกวัน ทุกเดือน ทุกปี แม้ว่ากาลเวลาจะเปลี่ยนแปลงไป ความสวยงาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และคุณค่ายิ่งเพิ่มมากขึ้น กลายเป็นความเก่า รูปทรง ผิดสัมผัส สีสน บางส่วนเปลี่ยนแปลงไป ตามสภาพแวดล้อมของฤดูกาล เกิดเป็นประวัติศาสตร์ ตำนานเล่าขานบอกต่อกันมา กลายเป็น สิ่งที่ควรอนุรักษ์และหวงแหน

8. การกำหนดตำแหน่งขององค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบอย่างเหมาะสม กลมกลืน สอดคล้อง และรับกันกับพื้นที่ กับสถาปัตยกรรมหรือสิ่งก่อสร้างอย่างเหมาะสมลงตัว

9. มีการดูแลรักษาง่าย ประหยัดเวลา ประหยัดทุนทรัพย์ประหยัดแรงงาน การจัดการง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อน ดังนั้นการออกแบบผู้ออกแบบจะต้องพยายามค้นหา ทำอย่างไรให้งานภูมิทัศน์ มีความสวยงาม ใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่า และมีการบำรุงดูแลรักษาง่าย (Easy Maintenance) และมีการบำรุงรักษาต่ำ (Low Maintenance)

ข้อพิจารณาในการออกแบบจัดสวนประดับ มีข้อควรคำนึงดังนี้ (ประเวศ, 2543)

1. ประโยชน์ใช้สอย กล่าวคือเมื่อมีการจัดสวนประดับแล้วต้องสามารถใช้ประโยชน์จาก ส่วนต่างๆของพื้นที่ ได้ด้วยความสะดวกสบาย และส่งผลต่อความเป็นอยู่ของผู้อาศัย เช่น ความร่ม รื่น ให้ร่มเงา ป้องกันลม ฝุ่นละออง การสร้างบริเวณที่เป็นส่วนตัว การระบายน้ำ การใช้เป็นพื้นที่ พักผ่อนหย่อนใจ

2. ความสวยงาม การออกแบบสวนประดับต้องสามารถตอบสนองต่ออารมณ์ ความรู้สึก และการรับรู้ทางสุนทรียภาพของมนุษย์ได้ด้วย เช่น ความรู้สึกปลอดภัย โปร่งสบายตา เกิดความรู้สึกประทับใจต่อบรรยากาศ

3. ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ เช่น พรรณไม้ หินประดับ กรวด ฯลฯ ควรเป็นวัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น โดยเฉพาะพรรณไม้ ถ้าเป็นไปได้ควรเพาะขยายพันธุ์เองหรือ จัดซื้อต้นขนาดเล็กไปปลูก จะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายไปมาก

4. บำรุงรักษาง่าย การออกแบบสวนประดับที่ดีกว่าควรกำหนดรูปแบบของสวน และ เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ พรรณไม้ที่ง่ายต่อการบำรุงรักษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุปกรณ์และวิธีการ

1. อุปกรณ์

- 1.1 ตลับเมตร
- 1.2 สมุดบันทึกข้อมูล
- 1.3 กล้องถ่ายรูป
- 1.4 กระดาษเขียนแบบ
- 1.5 อุปกรณ์ในการเขียนแบบ

2. วิธีการ

การออกแบบสวนต้องมีขั้นตอนในการออกแบบจะได้เข้าถึงสถานที่และจุดประสงค์ของเจ้าของบ้าน โดยมีหลักในการออกแบบเป็นขั้นตอน ซึ่งหลักการเหล่านี้รวมถึงการสำรวจสถานที่ การวิเคราะห์ข้อมูลจากเจ้าของบ้าน การสร้างแนวความคิดในการจัดวาง การเขียนแปลนที่สมบูรณ์ และการเขียนทัศนียภาพ เพื่อเสนอต่อเจ้าของบ้าน โดยมีหลัก 6 ขั้นตอนดังนี้คือ

2.1 การสำรวจสถานที่ (Site Survery) เป็นการสำรวจสถานที่ที่จะทำการออกแบบจริง โดยหาข้อมูลให้มากที่สุด ซึ่งข้อมูลที่จำเป็นในการวางแผนจัดสวนได้แก่ ขนาด ทิศทาง ลม ดิน ระดับดิน ภูมิอากาศ พรรณไม้เดิม วัสดุและอุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งหาความสัมพันธ์ระหว่างภายในบ้านกับภายนอกบ้าน หรือระหว่างตัวบ้านและสวนเพื่อกำหนดจุดสวนที่ภายในบ้านจะมองเห็นและชื่นชมความสวยงามจากธรรมชาติได้ และหาความสัมพันธ์จากภายนอกสู่ภายใน เช่น จัดต้นไม้เป็นฉากกั้นบางส่วนของสวนที่ติดต่อกับห้องบางห้องที่ต้องการความเป็นส่วนตัว

2.2 การสัมภาษณ์เจ้าของสถานที่ (Client Analysis) คือ การหาข้อมูลจากเจ้าของสถานที่โดยการสอบถาม สังเกต พิจารณา อาจทำได้โดยการตั้งปัญหา สนทนาเรื่องความชอบ และรสนิยมทั่วไปของเจ้าของสถานที่ เช่น เจ้าของบ้านชอบดูแลสวน และมีเวลาให้กับการทะนุบำรุงต้นไม้มากน้อยแค่ไหน สิ่งเหล่านี้เป็นตัวช่วยให้นักออกแบบต้องสอบถามเจ้าของบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรรมใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และยังมีอีกหลายอย่างที่ต้องสังเกตและจดจำเพื่อเป็นประโยชน์ในการออกแบบ เช่น ธรรมเนียมเรื่อง สีของต้นไม้ นอกจากหัวหน้าครอบครัวแล้วต้องทราบถึงบทบาทของสมาชิกทุกคนในครอบครัว ด้วย และสิ่งที่สำคัญที่สุดที่ควรทราบ คือ เรื่องงบประมาณที่เจ้าของบ้านสามารถจ่ายได้ในการจัดสวนครั้งนี้

2.3 การออกแบบ (Design)

2.3.1 การใช้วงกลมในการออกแบบ (Balloon Diagram) คือ การนำเอาข้อมูลที่ได้จากการสำรวจสถานที่และสัมภาษณ์เจ้าของบ้านมาแยกออกเป็นส่วนๆ โดยเรียงลำดับจากความสำคัญมากไปหาน้อย แล้วเลือกเอาส่วนที่จำเป็นต้องมีภายในสวน โดยให้แต่ละส่วนเป็นวงกลม 1 อัน แล้วนำเอาวงกลมเหล่านี้ มาวางลงในแปลนจริงเพื่อหาความสัมพันธ์กันระหว่างแต่ละวงกลมและกับตัวบ้าน

2.3.2 มาตรฐานแปลน (Master Plan) เป็นแปลนที่สมบูรณ์แล้วเขียนถึงการออกแบบพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดในเนื้อที่กว้างใหญ่

2.3.3 รูปด้าน (Elevation) การเขียนรูปด้านแบบนี้จะขึ้นอยู่กับความตั้งใจของผู้ออกแบบจะชี้ให้ผู้ตีในด้านใดที่คิดว่าน่าสนใจโดยลากเส้นผ่านแปลนและแสดงทิศทางของรูปในแปลนก่อน แล้วนำมาเขียนสัดส่วนในแนวตั้งอีกครั้งหนึ่งโดยถือจากระดับผิวดินขึ้นไป

2.3.4 รูปตัด (Section) รูปตัดโดยทั่วไปคือ ภาพแสดงรายละเอียดภายในของรูปด้านที่มองไม่เห็นเพื่อแสดงสิ่งก่อสร้างภายใน หรือส่วนของการเขียนแบบ ส่วนของรูปตัดที่เป็นรูปที่ขนาดใหญ่ขึ้นกว่าปกติเพื่อให้ดูรายละเอียดได้ชัดเจน

2.4 การประเมินราคา (Estimate) การประเมินราคาเป็นสิ่งที่จำเป็นในการปรับปรุงสวนหรือจัดสวนใหม่ สำหรับเจ้าของสถานที่และนักออกแบบ เพราะเจ้าของสถานที่ที่ต้องการทราบถึงราคาหรือค่าใช้จ่ายจริงในการจัดสวน โดยเจ้าของสถานที่ที่จะบอกถึงงบประมาณคร่าวๆ ที่สามารถจ่ายได้และวัตถุประสงค์ที่ต้องการนักออกแบบจะช่วยออกแบบและคำนวณให้ค่าใช้จ่ายอยู่ในระหว่างงบประมาณของเจ้าของสถานที่ที่ต้องการ โดยมีการตัดทอนหรือเปลี่ยนแปลงบางอย่างถ้าต้องการประเมินราคาสูงกว่างบประมาณที่ตั้งไว้ หรือเพิ่มการจัดสวนให้มากขึ้นเมื่องบประมาณเหลือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 ขั้นตอนการจัดสวน (Landscaping Installation)

- 2.5.1 การคัดเลือกพรรณไม้ (Getting Plant)
- 2.5.2 การปรับที่ (Grading)
- 2.5.3 การปลูกไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม ไม้คลุมดิน (Planting)
- 2.5.4 การปูหญ้า (Lawn Installation)
- 2.5.5 การปูทางเท้า (Laying Pavement)
- 2.5.6 การเก็บงานและส่งมอบงาน (Completed Work)

2.6 การประเมินความพึงพอใจหลังการจัดสวน (Satisfaction Evaluation) หลังการจัดสวนเรียบร้อยแล้ว ได้ออกแบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครอบครัว โดยทำการประเมินความพึงพอใจ 2 ด้านคือ

- 2.6.1 การประเมินความพึงพอใจด้านความสวยงาม
- 2.6.2 การประเมินความพึงพอใจด้านประโยชน์ใช้สอยและความเหมาะสม

ผลการศึกษา

ผลการศึกษามีทั้งหมด 6 ด้านด้วยกัน คือ

1. ผลการสำรวจสถานที่

บ้านของคุณสุวิษา เสโลห์ ตั้งอยู่ที่บ้านเลขที่ 20/98 ซอย 8 หมู่บ้านภัสสร 13 ถนน สุวินทวงศ์ แขวง ลำผักชี เขต ลำผักชี กรุงเทพมหานคร บ้านเดี่ยว 2 ชั้น เนื้อที่ 100 ตร.วา

1.1 สภาพพื้นที่ของบ้าน

สภาพบริเวณโดยรอบบ้าน จะเป็นสนามหญ้าที่ใหญ่ ต้นไม้ไม่เยอะมากเท่าที่ควร หน้าบ้านจะติดถนน บริเวณข้างบ้านฝั่งตะวันตกจะติดกับเพื่อนบ้าน บริเวณหลังบ้านติดกับเพื่อนบ้าน

- 1) ทิศ หน้าบ้านหันหน้าไปทางทิศเหนือ
- 2) แสงแดด บริเวณหน้าข้างบ้านจะได้รับแสงในช่วงบ่าย
บริเวณด้านทิศตะวันออกจะได้แสงแดดในช่วงเช้า
- 3) ลม ลมจะพัดมาจากทางด้านทิศใต้ไปทางด้านทิศเหนือ เพราะฝั่งทางด้าน
ทิศตะวันตกมีที่พักผ่อน ทำให้ได้รับลมในช่วงเย็น
- 4) สภาพดิน เดิมมีดินเป็นดินทราย ดินเหนียว และดินร่วนที่ได้จากต้นไม้ที่โคน
ออกไปบ้าง
- 5) ภูมิอากาศ มีอากาศที่ถ่ายเทได้สะดวก เพราะมีพื้นที่ของสนามหญ้าที่กว้าง

1.2 สภาพพื้นที่ที่ต้องจัดสวน

พื้นที่ที่ต้องการจัดสวนเป็นพื้นที่ บริเวณหน้าประตูทางเข้าตัวบ้าน (ภาพที่1) บริเวณมุม
รั้วบ้านฝั่งทิศเหนือ (ภาพที่2) บริเวณริมกำแพงฝั่งตะวันตก (ภาพที่3) และรายชื่อพรรณไม้ที่ยังคงเอาไว้
ได้แก่ หูกระจง จิกทะเล มะม่วง โมก ลีลาวดี ลีลาวดีใบสร เข็มขาว จันทร์ผา จันทร์หอม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1 สภาพบ้านเดิมบริเวณหน้าประตูทางเข้าตัวบ้าน

ภาพที่ 2 สภาพบ้านเดิมบริเวณมุมรั้วบ้านฝั่งทิศเหนือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

108989

ภาพที่ 3 สภาพบ้านเดิมบริเวณริมกำแพงฝั่งตะวันตก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4 ผังแสดงภาพพื้นที่บ้านเดิมก่อนการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ผลการสัมภาษณ์

ผลการสัมภาษณ์นี้ได้จากการสัมภาษณ์ คุณสุวิชา เสโลห์ หลังจากที่ได้สอบถามแล้ว สามารถสรุปความต้องการได้ ดังนี้ (ตารางที่1)

แสดงผลสัมภาษณ์

ตารางที่ 1 ผลการสัมภาษณ์เจ้าของบ้าน

ลำดับที่	สามารถสรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ได้ดังนี้
1	ต้องการพรรณไม้ที่ดูแลรักษาง่าย
2	ต้องการพรรณไม้ที่ทนสภาพของการขาดน้ำได้
3	ต้องการพรรณไม้ที่ให้ร่มเงาแก่บริเวณบ้านและบริเวณที่นั่งพักผ่อน
4	ต้องการเก็บต้นไม้ใหญ่ไว้
5	ต้องการต้นไม้ที่รกราก
6	ต้องการพื้นที่เพื่อให้สุนัขวิ่งเล่น
7	ต้องการบริเวณพักผ่อน

3. ผลการออกแบบ

การออกแบบจะต้องสอดคล้องกับความต้องการเน้นประโยชน์ใช้สอยของแต่ละพื้นที่ ให้มีความสัมพันธ์กันระหว่างพื้นที่ในการจัดสวนกับพื้นที่บริเวณบ้านที่เหลือ ซึ่งผลการออกแบบประกอบไปด้วย 1) Balloon Diagram 2) Master Plan 3) Elevation 4) Section

3.1 Balloon Diagram

จากข้อมูลที่ได้สำรวจบริเวณตัวบ้านและจากการสัมภาษณ์เจ้าของบ้าน ได้นำข้อมูลมาเขียนเป็น Balloon Diagram เพื่อนำมาแสดงในรูปแบบที่เข้าใจง่าย เป็นการนำเอาข้อมูลมาแยกเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวอนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ออกเป็นส่วนๆ โดยจะเลือกเอาส่วนที่เจ้าของบ้านต้องการแก้ไขส่วนภายในสวน โดยให้แต่ละส่วนเป็นวงกลม 1 วง แล้วนำเอาวงกลมมาวางลงแปลนจริงเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างวงกลมกับตัวบ้านให้เข้ากัน และได้แบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 ส่วน (ภาพที่ 5) ได้แก่

ส่วน A : บริเวณหน้าประตูทางเข้าตัวบ้านจะจัดเป็นกลุ่มของสวนหินเพราะพื้นที่เดิมมีแผ่นหินอยู่ และจัดเป็นสวนกลุ่มไม้ที่ทนต่อสภาพแสงแดด บริเวณหน้าบ้านตอนกลางวันจะโดนแดดมาก

ส่วน B : เป็นกลุ่มของสวนชิงช้า เข้ากับมุมบ้าน และยังมีของกลุ่มต้นไม้ใหญ่เพื่อให้ความร่มเงา

ส่วน C : จะเป็นส่วนที่ปลูกต้นไม้ใหญ่ที่ให้ประโยชน์แก่บริเวณบ้าน

3.2 ออกแบบด้วย Master Plan

การที่ได้ผังของ Balloon Diagram แล้ว จากนั้นนำมาพัฒนาต่อเป็นผังรวมหรือ Master Plan (ภาพที่ 6) ซึ่งมีรายละเอียดของพื้นที่ทั้ง 3 ส่วนดังนี้

พื้นที่ส่วน A เป็นพื้นที่ที่ต้องปรับเปลี่ยนให้เป็นสภาพของสวนหิน ต้องการพื้นที่ส่วนนี้ให้มีจุดเด่นของสวนส่วนหนึ่งของหน้าประตูบ้าน และยังคงไม้เดิมไว้อยู่ คือ จันทน์ผา ไม้ที่รั้ว คือ ประยูรปิ่น เข็ม เดซี่ สนบลู โกสน

พื้นที่ส่วน B ต้องการให้พื้นที่ส่วนนี้เป็นที่พักผ่อน เป็นส่วนที่ให้ความร่มเงาซึ่งมีไม้ใหญ่เป็นไม้ประธาน และได้มีการเพิ่มไม้ใหญ่กับไม้พุ่ม เพื่อความต่อเนื่องของสวน ได้แก่ ต้นปีบ หูกระจง โมก โกสน เข็มขาว

พื้นที่ส่วน C มีการปลูกไม้ใหญ่เพิ่มเติมให้แก่ตัวบ้าน เพื่อนไม้ให้ตัวข้างบ้านดูโล่งไป ให้มีความเป็นธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น ไม้ที่นำมาปลูก คือ ต้นมะม่วง ต้นจิกทะเล ต้นแคนา

3.3 รูปด้าน (Elevation)

เป็นการเขียนรูปที่มุมมองตรงไปยังสวนและองค์ประกอบต่างๆ ของสวนบริเวณด้านหน้า เป็นมุมมองที่ทำให้เห็นถึงการวางต้นไม้ ตำแหน่งที่ตั้งและความสูงของตำแหน่งต่างๆภายในสวน

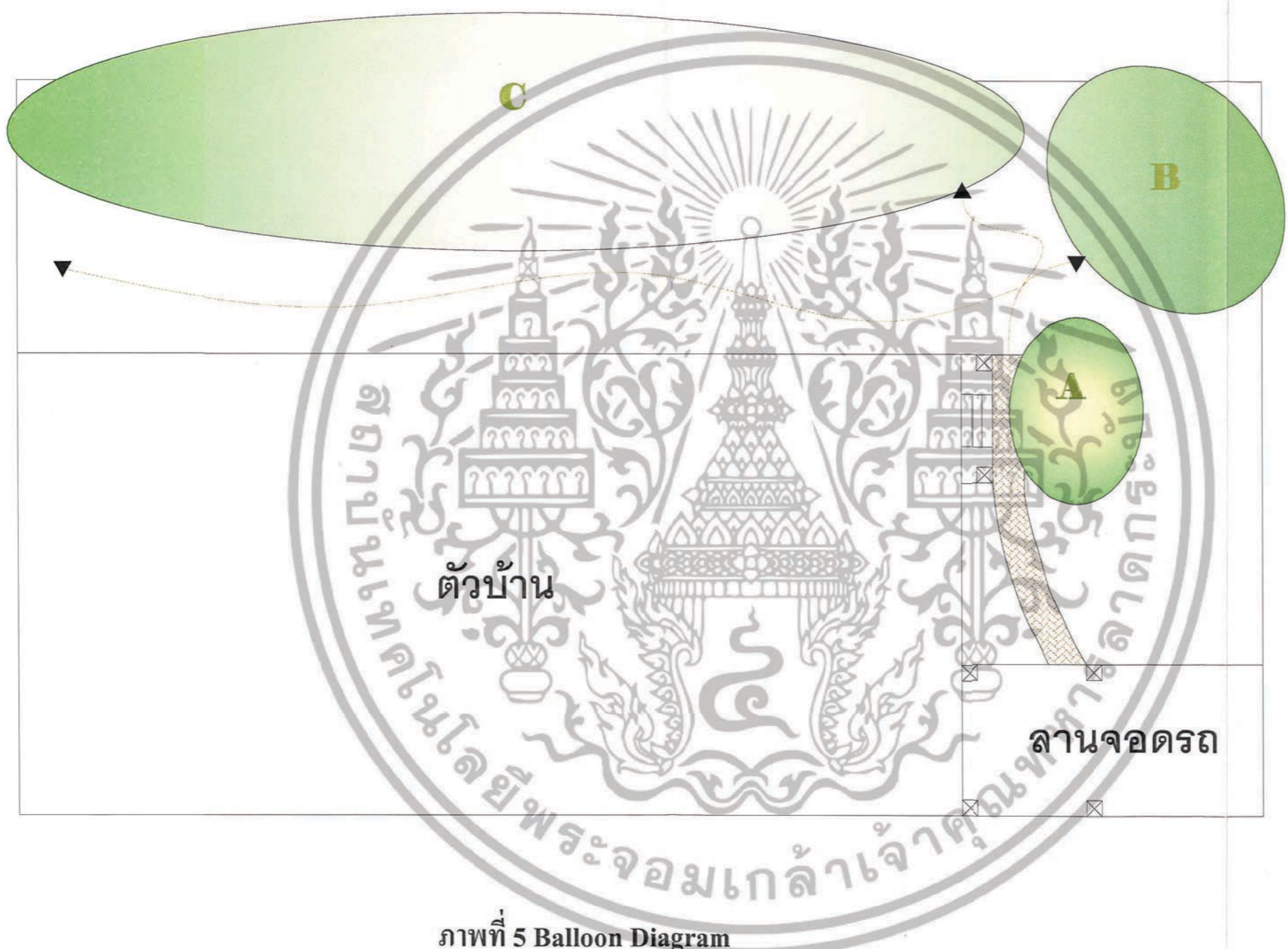
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่สามารถมองเห็นได้จากหน้าบ้าน การเขียนแผนผังรูปด้านแบบนี้เห็นได้ว่ารูปที่ออกมาจะแสดงสัดส่วนและตำแหน่งที่แท้จริงของส่วนต่างๆ ภายในสวน (ภาพที่7)

3.4 รูปตัด (Section)

การเขียนรูปตัดจะเป็นการเขียนให้เห็นถึงลักษณะของโครงสร้างอย่างชัดเจน รวมถึงสัดส่วนและตำแหน่งขององค์ประกอบต่างๆ ภายในสวน การเขียนรูปชนิดนี้ทำให้ทราบถึงรายละเอียดโครงสร้างของสิ่งก่อสร้างต่างๆ ที่ทำการตัด ในงานครั้งนี้ได้ทำการตัด Section บริเวณข้างบ้าน ส่วนเรื่องของต้นไม้หรือในส่วนอื่นที่ไม่ถูกตัดจะแสดงถึงสัดส่วนและที่ตั้งเหมือนการเขียนรูปด้านทุกประการ (ภาพที่8)

ภาพที่ 5 Balloon Diagram

- A : พื้นที่ส่วนหน้าบ้านเป็นกลุ่มไม้ประดับและสวนหิน
- B : กลุ่มสวนหย่อมและชิงช้าบริเวณมุมบ้าน
- C : พื้นที่ทิศตะวันตกของบ้านเป็นกลุ่มไม้ยืนต้นและชุดม้านั่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6 Master Plan

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 7 Elevation

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 8 Section

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การประเมินราคา

การประเมินราคาเป็นสิ่งจำเป็นในการปรับปรุงสวน หรือการจัดสวนใหม่ เพราะจะทำให้ทราบถึงราคาหรือค่าใช้จ่ายในการจัดสวน ซึ่งมีหลายขั้นตอนมีการประเมินราคาถึงค่าใช้จ่ายต่างๆ เพื่อให้สวนสมบูรณ์แบบตามที่แบบแปลนแสดง โดยแสดงหัวข้อการประเมินราคาออกดังนี้

4.1 ราคาของพรรณไม้ ตารางที่ 2

4.2 ราคาของวัสดุอุปกรณ์ ตารางที่ 3

4.3 แรงงาน

เพื่อให้การประเมินราคามีประสิทธิภาพควรประเมินราคาทันทีหลังจากที่ออกแบบเสร็จ เพื่อป้องกันการผิดพลาดเนื่องจากการขึ้นลงของราคา การประเมินราคาดูได้จากตาราง ดังนี้

ตารางการประเมินราคา(Estimation)

ตารางที่ 2 การประเมินราคารพรรณไม้

รายการ	ขนาด	จำนวน	หน่วย	ราคาหน่วย	จำนวนเงินรวม
			(ตัน)	(บาท)	(บาท)
แคนา	สูง 3 ม.	1	ตัน	2,000	2,000
หูกระจง	สูง 4 ม.	1	ตัน	1,000	1,000
มะม่วง	สูง 2 ม.	2	ตัน	750	1,500
ปีบ	สูง 4 ม.	1	ตัน	1,000	1,000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 การประเมินราคาราชพรณไม้ (ต่อ)

รายการ	ขนาด	จำนวน	หน่วย	ราคาหน่วย	จำนวนเงินรวม
			(ตัน)	(บาท)	(บาท)
เข็มแดง	สูง 6 นิ้ว	3	ตัน	35	100
เข็มเหลือง	สูง 6 นิ้ว	3	ตัน	35	100
โกสน	สูง 1.5 ม.	4	ตัน	85	340
ปรงญี่ปุ่น	สูง 60 ซม.	2	ตัน	350	700
เข็มโบ	สูง 6 นิ้ว	3	ตัน	35	100
สนบลู	สูง 6 นิ้ว	3	ตัน	35	100
รวมเป็นเงิน					7,565

ตารางที่ 3 การประเมินราคาวัสดุอุปกรณ์

รายการ	จำนวน	หน่วย	ราคาหน่วย	จำนวนเงินรวม
			(บาท)	(บาท)
แผ่นหินทรายขนาด 20x40 ซม.	6	แผ่น	50	300
แผ่นหินขนาด 30x30 ซม.	20	แผ่น	50	1,000
หินกรวด	8	ถุง	50	400
ดิน	18	ถุง	20	360
ทราย	2	คิว	300	600

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 การประเมินราคาวัสดุอุปกรณ์ (ต่อ)

รายการ	จำนวน	หน่วย	ราคาหน่วย (บาท)	จำนวนเงินรวม (บาท)
ไม้ค้ำยัน				400
ยากันปลวก	1	ขวด	65	65
รวมเป็นเงิน				3,125

ค่าราคาพรรณไม้

= 7,565 บาท

วัสดุอุปกรณ์

= 3,125 บาท

รวมเป็นค่าพรรณไม้และค่าวัสดุอุปกรณ์

= $7,565 + 3,125 = 10,690$ บาท

หมายเหตุ ราคาไม่รวมค่าแรงและค่าออกแบบ

5. ขั้นตอนการจัดสวน

1. การคัดเลือกซื้อพรรณไม้ (Getting Plant) เป็นการสำรวจและหาแหล่งพรรณไม้ที่มีในแบบต่างๆ โดยพยายามหาทั้งชนิดของต้นไม้ ขนาด รูปทรง ให้เป็นไปตามแบบที่เสนอเจ้าของบ้าน และควรพยายามหลีกเลี่ยงการเปลี่ยนต้นไม้จากแบบเดิม นอกจากจำเป็นจริงๆ

2. การกำจัดวัชพืช (Weed Control) เป็นการกำจัดวัชพืชในบริเวณพื้นที่ที่จัดสวน

3. การปรับที่ (Grading) การปรับที่อาจเริ่มจากการปรับหน้าดินออกตรงบริเวณที่สูงเกินไป ให้เรียบตามระดับที่ต้องการ และนำดินมาถมตรงจุดที่ต่ำเกินไป เมื่อเสร็จแล้วควรรดน้ำและย่ำดินให้แน่นไม่ให้เป็นโพรงเพื่อป้องกันการทรุดตัวของเนินภายหลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การจัดวางก้อนหิน (Setting Stones) หลักการจัดหินที่ดี ให้พิจารณานัยแห่งศิลปะการจัดหิน (Rock Symbolism) ซึ่งข้อควรคำนึงในการจัดหินได้แก่ การเลือกชนิด รูปลักษณะของหิน และการจัดวางหรือย้ายป้อนน้ำ

5. การเตรียมหลุมปลูกต้นไม้ (Soil Preparation) ควรเตรียมหลุมปลูกต้นไม้ขึ้นดินหรือไม้ปรานก่อน แล้วจึงเป็นไม้พุ่ม ไม้คลุมดินตามลำดับ โดยดูตำแหน่งต่างๆ จากแปลน ใช้ปูนขาวโรยตามจุด โดยการกะขนาดหลุมตามชนิดของต้นไม้ และควรผสมดินผสมกับปูนขาว เพื่อให้ต้นไม้เจริญเติบโตได้ดี หรือทำการขุดย้ายต้นไม้เพื่อเปลี่ยนตำแหน่ง

6. การปลูกไม้ขึ้นดิน ไม้พุ่มและไม้คลุมดิน (Planting) เมื่อเตรียมหลุมและดินผสมเรียบร้อยแล้วจึงถอดต้นไม้ออกจากกระถางวางในหลุมกลบดินแน่น หากเป็นไม้ขึ้นดินขนาดใหญ่ควรใช้ไม้ช่วยค้ำและมัดพรรณไม้กับไม้ค้ำเพื่อป้องกันการโยกที่อาจทำให้รากกระทบกระเทือนได้

7. การโรยกรวด หินกลม หวาย โดยวัตถุประสงค์การโรยกรวดเพื่อแสดงจินตนาการแทนน้ำ มีการวาดลวดลายให้เป็นลายต่างๆ ซึ่งกรวดกลม หินกลม หรือหยาบมีขนาดเม็ดเล็ก การทำพื้นที่รองรับจึงมีความจำเป็น ถ้าหากพื้นที่โรยกรวดเป็นดินอัดแน่น กรวดจะมีความสวยงามอยู่ระยะหนึ่ง เมื่อนานเข้ากรวดจะจมดินทำให้สกปรกวัชพืชต่างๆจะขึ้นแทรก ดังนั้นก่อนการโรยกรวดต้องมีการปรับพื้นที่ ใช้พลาสติกปูรอง ซึ่งจะช่วยให้สะดวกในการนำมาทำความสะอาดเมื่อกรวดสกปรก

8. การปูทางเท้า (Lawing Pavements) โดยดูจากแปลนที่แสดงถึงทิศทางแล้วกำหนดแนวทางเท้าได้ถูกต้องโดยใช้ปูนขาวโรยเป็นแนวทางตามแบบ และไม่ควรปูทางเท้าเสมอกับหญ้า เพราะต่อไปเมื่อหญ้าสูงขึ้นจะทำให้ทางเท้าจมลง ทำให้น้ำท่วมทางเท้าได้ และหญ้าอาจจะเลื้อยปกคลุมทางเท้า

9. การให้ปุ๋ย, ฆิดยาฆ่าแมลง (Fertilizing and Pest Control) ประมาณ 2 สัปดาห์ ควรให้ปุ๋ยกับหญ้าและต้นไม้ทุกต้นที่ได้ปลูกไปแล้ว พร้อมทั้งฆิดยาฆ่าแมลงและยาถอนรา

10. การเก็บงานและส่งมอบงาน (Completed Work) เป็นงานขั้นตอนสุดท้ายของการจัดสวน การจะส่งมอบงานให้แก่เจ้าของหรือลูกค้า การเก็บงานเป็นเรื่องจำเป็นมากต้องเก็บรายละเอียด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลังจากดำเนินการจัดสวนเสร็จเรียบร้อย เมื่อพรรณไม้เจริญเติบโตดี จะเห็นว่าพื้นที่ที่จัดสวนมีความเรียบร้อยสวยงาม โดยผลจากการปฏิบัติงาน ซึ่งจะแสดงผลของการเปรียบเทียบพื้นที่ก่อนและหลังจากการปฏิบัติงาน ได้ดังภาพที่ 9-14

ภาพที่ 9 แสดงของหน้าประตูทางเข้าตัวบ้านก่อนปฏิบัติงาน

ภาพที่ 10 แสดงของหน้าประตูทางเข้าตัวบ้านหลังปฏิบัติงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 11 แสดงบริเวณมุมรั้วหน้าบ้านก่อนปฏิบัติงาน

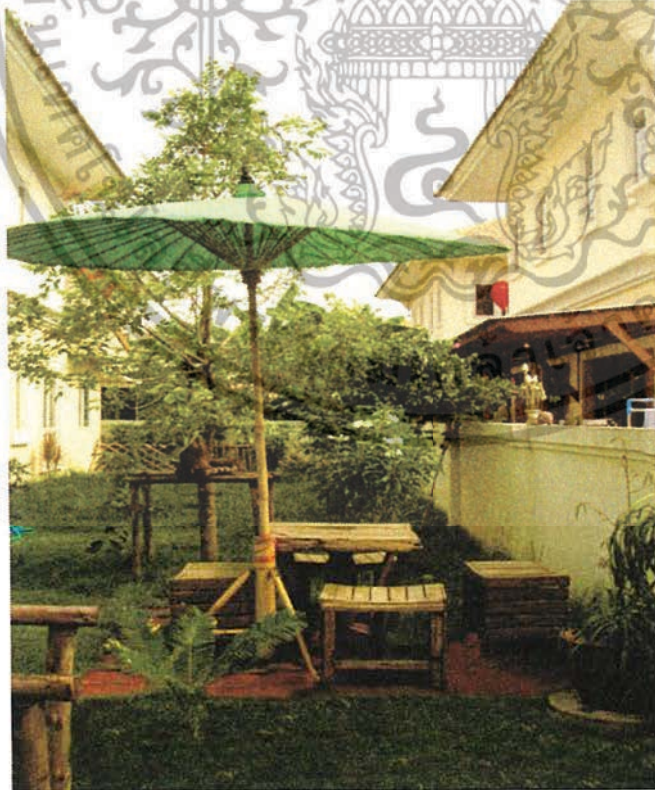

ภาพที่ 12 แสดงบริเวณมุมรั้วหน้าบ้านหลังปฏิบัติงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 13 แสดงบริเวณข้างบ้านริมกำแพงก่อนปฏิบัติงาน

ภาพที่ 14 แสดงบริเวณข้างบ้านริมกำแพงหลังปฏิบัติงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. การประเมินความพึงพอใจหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์

หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์เรียบร้อยแล้ว ได้ใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินผลความพึงพอใจของและสมาชิกภายในครอบครัว โดยนำมาประเมินผลเป็นตัวเลขและสามารถเขียนเป็นแผนภูมิเปรียบเทียบค่าความพึงพอใจ ซึ่งแบ่งออกเป็น

ค่าความพึงพอใจด้านความสวยงาม (ตารางที่ 4 และ ภาพที่ 15)

ค่าความพึงพอใจด้านประโยชน์ใช้สอยและความเหมาะสม (ตารางที่ 5 และ ภาพที่ 16)

การให้คะแนนแบ่งเป็น

5 คะแนน หมายถึง ดีมาก

4 คะแนน หมายถึง ดี

3 คะแนน หมายถึง ปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง พอใช้

1 คะแนน หมายถึง ต้องแก้ไข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 แสดงค่าความพึงพอใจด้านความสวยงาม

ลำดับที่	สิ่งที่ประเมิน	คุณสุวิชา เสงโล่ห์
1	ชนิดของต้นไม้	4
2	การใช้สีสັນ	4
3	การใช้รูปทรงของต้นไม้	4
4	การใช้ใบไม้	3
5	การจัดกลุ่มต้นไม้	4
6	วัสดุแผ่นทางเดิน	4
7	วัสดุตกแต่ง	3
8	จำนวนต้นไม้	4
คะแนนเฉลี่ยรวม		3.75

จากการประเมินความพึงพอใจของเจ้าของบ้าน ด้านความสวยงาม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 ซึ่งผลการประเมินอยู่ในระดับดี

ภาพที่ 5 แผนภูมิแสดงการประเมินค่าความพึงพอใจด้านความสวยงาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 ตารางการประเมินผลแสดงค่าความพึงพอใจด้านประโยชน์ใช้สอยและความเหมาะสม

ลำดับที่	สิ่งที่ประเมิน	คุณสุวิชา เสโลห์
1	ไม้ประดับ	4
2	ต้นไม้ให้ร่มเงา	5
3	สนามหญ้า	4
4	ลานพักผ่อน	5
5	กรวด	3
6	ทางเดิน	3
คะแนนเฉลี่ยรวม		4

จากการประเมินความพึงพอใจของเจ้าของบ้าน ด้านประโยชน์ใช้สอยและความเหมาะสม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 ซึ่งผลการประเมินอยู่ในระดับดี

ภาพที่ 6 แผนภูมิแสดงการประเมินค่าความพึงพอใจด้านประโยชน์ใช้สอยและความเหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิจารณ์

จากการศึกษาและการปฏิบัติการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์รวมทั้งการปฏิบัติจริงในครั้งนี้ ทำให้ผู้จัดทำได้เรียนรู้ถึงขั้นตอนและวิธีการต่างๆ ในการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ ทั้งยังได้ใช้ความรู้ที่เรียนมาไปใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ เนื่องจากการปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนจะมีปัญหาเกิดขึ้นให้แก้ไขมากมาย

เนื่องจากในขั้นตอนการปฏิบัติงานไม่มีการจ้างคนงาน ผู้จัดทำปัญหาพิเศษต้องลงมือปฏิบัติด้วยตัวเอง จึงทำให้การจัดสวนในบางขั้นตอนค่อนข้างล่าช้าไปบ้าง ซึ่งทำให้เสียเวลา

การเปลี่ยนแปลงชนิดต้นไม้ และปริมาณต้นไม้ เนื่องจากผู้จัดทำยังขาดประสบการณ์ทำให้มีการคาดคะเนปริมาณต้นไม้คลาดเคลื่อน จากแบบแปลนที่วางไว้ จึงต้องทำการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดความเหมาะสมต่อไป ซึ่งเป็นการฝึกการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอย่างหนึ่ง

โดยปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้จัดทำก็ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการต่างๆ เพื่อที่จะทำให้ผลงานออกมามีดีขึ้นซึ่งผู้จัดทำจะนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปปรับปรุงการทำงานในโอกาสข้างหน้าต่อไป

นอกจากนี้ผู้จัดทำยังทราบถึงบทบาทหน้าที่ของนักจัดสวนได้อย่างแท้จริงซึ่งในการออกแบบจัดสวนไม่ใช่เพียงแต่คำนึงถึงความสวยงามเพียงอย่างเดียวแต่ยังต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ ภายในและภายนอกบ้าน ประโยชน์ใช้สอย กิจกรรมต่างๆ รวมทั้งการดูแลรักษาต้นไม้ เพื่อให้สถานที่แห่งนั้นเกิดความสวยงามและใช้งานได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังสร้างความพึงพอใจให้แก่เจ้าของบ้านมากที่สุด

สรุป

ในการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์บ้านคุณสุวิชา เสโลห์ ผู้จัดทำได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการศึกษาดังนี้ 1) การสำรวจพื้นที่ 2) การสัมภาษณ์ 3) การออกแบบ 4) การประเมินราคา 5) การจัดสวนบนพื้นที่จริง และ 6) การประเมินความพึงพอใจ

ในการออกแบบปรับปรุงภูมิทัศน์ครั้งนี้ ได้แบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

A: ส่วนบริเวณหน้าประตูทางเข้าตัวบ้าน เป็นกลุ่มไม้ประดับและสวนหิน เพื่อให้ส่วนตรงนี้เกิดความสวยงามแก่บริเวณหน้าบ้าน

B: ส่วนบริเวณมุมรั้วหน้าบ้าน เป็นกลุ่มสวนหย่อมเข้ามุขรั้ว ลดความแข็งกระด้างของมุม ซึ่งมีชิงช้าเป็นองค์ประกอบของสวน

C: ส่วนบริเวณริมกำแพงข้างบ้าน เป็นกลุ่มของต้นไม้ใหญ่เป็นส่วนที่ให้ความร่มเงาแก่บริเวณบ้าน เป็นมุมพักผ่อนอีกส่วนของบ้าน

จากการประเมินค่าความพึงพอใจของเจ้าของบ้าน การแสดงความพึงพอใจด้านความสวยงามมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 ส่วนการแสดงความพึงพอใจด้านประโยชน์ใช้สอยและความเหมาะสมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 ซึ่งผลการประเมินอยู่ในระดับดีทั้งสองการประเมิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

ขวัญชัย จิตรสำราญ. 2536. *การออกแบบเขียนแบบจัดสวน*. กรุงเทพฯ : บริษัทบูรพาสาสน์ (1991)

จำกัด. 263 น.

จักรพันธ์ จักรพันธ์านนท์. 2539. *หลักการออกแบบตกแต่งบริเวณ*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช

จำกัด. 186 น.

สมจิตร โยชะคง. 2538. *การวางผังตกแต่งบริเวณ*. โรงพิมพ์อมรรการพิมพ์. กรุงเทพฯ. 94 น.

สมจิตร โยชะคง. 2541. *การจัดงานดูแลและบำรุงรักษา*. รวมสาสน์ บจก. กรุงเทพฯ. 269 น.

เสรี ทรัพย์สาร. 2540. *การจัดสวนในบ้าน*. บ้านและสวนและแพรว บจก. กรุงเทพฯ. 219 น.

เอี่ยมพร วิสมหมาย. 2525. *หลักการจัดสวนเบื้องต้น*. คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

233 น.

เอี่ยมพร วิสมหมาย. 2527. *หลักการจัดสวนเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : อักษรพิทยา. 235 น.

เอี่ยมพร วิสมหมายและคณะ. 2542. *พรรณไม้ที่ใช้ในงานภูมิสถาปัตยกรรม*. กรุงเทพฯ. สมาคมภูมิ

สถาปนิกประเทศไทย. 362 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปีบ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Millingtonia hortensis* L.F.

ชื่อสามัญ ปีบ

ชื่อวงศ์ BINGONIACEAE

ชื่อพื้นเมือง กาชะลอม เต็กตองไฟ

ลักษณะทั่วไป เป็นต้นไม้ขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ผลัดใบ เรือนยอดเป็นพุ่มทรงกระบอกกิ่งก้านมักจะย้อยลง เปลือกสีน้ำตาลแตกเป็นร่องลึกตามยาวลำต้นอย่างไม่เป็นระเบียบ

ใบ (Foliage) : ใบประกอบแบบขนนก 2-3 ชั้น เรียงเวียน ช่อแขนงด้านข้างมี 3-5 คู่ ปลายถี่เรียงตรงข้าม ใบย่อยแขนงละ 2-4 คู่ ใบรูปไข่หรือรูปไข่แกมรูปใบหอก กว้าง 2-3 ซม. ยาว 4-8 ซม. ปลายแหลม โคนใบมน ขอบใบหยักมน หรือเว้าเป็นคลื่นเล็กน้อย ผิวใบด้านล่างของใบอ่อนจะมีขน

ดอก (Flower) : สีขาวหรือชมพู มีกลิ่นหอม ออกเป็นช่อแบบช่อกระจุกซ้อนตามปลายกิ่ง ช่อดอกขนาดใหญ่และยาว 10-35 ซม. มีขน กลีบเลี้ยงมีขนาดเล็ก โคนติดกันเป็นรูปถ้วย ปลายแยก 5 แฉก ปลายมนกว้างม้วนลง เป็นหลอดยาวปลาย 4 แฉก มี 1 กลีบ ที่ปลายเป็น 2 แฉก ดอกบานเต็มที่กว้าง 3.5-4 ซม.

ผล (Fruit) : ผลแห้งแตก เป็นฝักแบนและตรง สีน้ำตาล หัว ท้ายแหลม กว้าง 1.5-2.3 ซม. ยาว 25-30 ซม. เมล็ดแบบมีปีกบาง จำนวนมาก

การใช้งานด้านภูมิทัศน์ (Landscape Used) : พุ่มใบสวย ดอกสวยมีกลิ่นหอม บานตอนเย็น ปลูกประดับสวน ให้ร่มเงา ลานจอดรถ ริมนาน

หูกระจง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Terminalia ivorensis* Chev.

ชื่อสามัญ -

ชื่อวงศ์ COMBRETACEAE

ชื่อพื้นเมือง หูกวางแกระ

ลักษณะทั่วไป ไม้ต้นขนาดกลาง ผลัดใบ เรือนยอดรูปไข่ หนาทึบ เปลือกสีน้ำตาลแตกเป็นร่อง สีน้ำตาลอมเหลือง แตกกิ่งในแนวราบเป็นชั้นๆ คล้ายฉัตร

ใบ (Foliage) : ใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับถี่ที่ปลายกิ่ง ใบรูปไข่กลับ กว้าง1-1.5 ซม. ยาว1.5-3 ซม. ปลายใบเป็นติ่งแหลมอ่อน โคนใบสอบแคบ เว้า มีต่อม 1 คู่ ขอบใบเรียบ แผ่นใบหนา ผิวใบด้านบนสีเขียวเป็นมัน

ดอก (Flower) : สีขาว ออกเป็นช่อแบบช่อแยกแขนงตามซอกใบที่ปลายกิ่ง ดอกสมบูรณ์เพศ มีขนาดเล็ก

ผล (Fruit) : ผลสด รูปไข่หรือป้อมรี ขนาดเล็ก เมล็ดมีปีก 2-5 ปีก มีเมล็ดเดี่ยว

การใช้งานด้านภูมิทัศน์ (Landscape Used) : ทรงพุ่มสวย พุ่มใบละเอียดเป็นชั้นๆ สวยงาม ปลูกประดับสวน อาคาร ให้ร่มเงาริมถนน ลานจอดรถ ปลูกในพื้นที่กว้าง เช่น สวนสาธารณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โกสน

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Codiaeum variegatum* Blume.

ชื่อสามัญ Garden croton

ชื่อวงศ์ EUPHORBACEAE

ชื่อพื้นเมือง กรีสาก โกรต้น

ลักษณะทั่วไป ไม้พุ่มขนาดเล็กถึงขนาดกลาง ทรงพุ่มรูปไข่ แน่นทึบ

ใบ (Foliage) : ใบเดี่ยว เรียงสลับ ใบรูปขอบขนานแกมรูปไข่หรือรูปไข่กลับแกมรูปขอบขนาน นอกจากนี้ยังมีอีกหลายแบบ เช่น กลม แฉกยาว บิดเป็นเกลียว ปลายใบแหลมหรือมน มีติ่ง โคนสอบ ขอบเรียบ หรือหยักเว้า บางพันธุ์เว้าลึกถึงเส้นกลางใบ และเว้นห่างเป็นสองตอน ลักษณะและขนาดของใบแปรไปตามพันธุ์ แผ่นใบมีสีต่างๆ เช่น ขาว เหลือง ส้ม ชมพู แดง ม่วงดำ ก้านใบยาว 0.5-5 ซม.

ดอก (Flower) : สีขาว ออกดอกเป็นช่อแบบช่อกระจุกตามซอกใบและปลายกิ่ง ดอกแยกเพศอยู่ร่วมต้น ช่อดอกเพศผู้โค้งลง ก้านยาว ดอกกลม มีดอก 30-60 ดอก กลีบเลี้ยงขนาดเล็ก มี 3-6 กลีบ กลีบดอก 5-6 กลีบ ดอกมีขนาดประมาณ 3 มิลลิเมตร ช่อดอกเพศเมียตั้งตรง ก้านช่อยาว มีดอก 10-20 ดอก กลีบเลี้ยงแนบรังไข่ ไม่มีกลีบดอก

ผล (Fruit) : ผลแห้ง ทรงค่อนข้างกลม เมื่อแก่แตกเป็น 2 ซีก ขนาด 1 ซม. มีเมล็ดสีน้ำตาลเป็นกระ 2 เมล็ด

การใช้งานด้านภูมิทัศน์ (Landscape Used) : ปลูกเป็นแปลงกลางแจ้งให้สีสดใสดกกับพืชชนิดอื่นๆ ริมถนน ทางเดิน ริมสระว่ายน้ำและริมทะเล

ประโยชน์ : ใบมีสรรพคุณแก้โรกระบบทางเดินปัสสาวะผิดปกติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จิง

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Rhapis humilis</i> Blume.
ชื่อสามัญ	Reed rhaps, Slender lady palm
ชื่อวงศ์	PALMAE
ชื่อพื้นเมือง	จิง

ลักษณะทั่วไป ปาล์มแตกกอ ลำต้นมีแผ่นใยละเอียด สีน้ำตาลเข้มหรือดำคลุมอยู่หนาแน่น ปลายใบย่อยเรียวยาวแหลมดูลงมากกว่า

ใบ (Foliage) : ใบประกอบรูปพัด เรียงสลับ กว้างประมาณ 40 ซม. มีใบย่อย 10-20 ใบ ขอบใบหยักเว้าถึงสะดือ ใบย่อยเรียวยาว กว้างประมาณ 2 ซม. ยาว 15-18 ซม. ปลายใบแหลมอ่อนดูลง โคนใบรูปลิ้น แผ่นใบสีเขียวเข้มเป็นมัน

ดอก (Flower) : สีขาวครีม ออกเป็นช่อแบบกอแยกแขนงระหว่างกาบใบ ดอกแยกเพศอยู่ต่างต้น ก้านช่อดอกมีขนปกคลุม

ผล (Fruit) : ผลสดแบบมีเนื้อเมล็ดเดียว สีเขียวอ่อนอมเหลืองมีขนาดเล็ก แต่มักไม่ติดผล

การใช้งานด้านภูมิทัศน์ (Landscape Use): ทรงพุ่มสวยปลูกเป็นไม้ประธานสวนหย่อม ไม้กระถาง มุมอาคาร ปลูกเพื่อบังกำแพง บังสายตา ริมทะเล ริมน้ำตก ลำธาร สระว่ายนํ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เจ็มสามสี

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Dracaena cincta* Bak. 'Tricolor'.

ชื่อสามัญ Rainbow tree

ชื่อวงศ์ AGAVACEAE

ชื่อพื้นเมือง -

ลักษณะทั่วไป ไม้พุ่มขนาดเล็ก แตกกอ ลำต้นตั้งตรง มีขนาดเล็ก กิ่งแขนงจะแตกออกตามส่วนข้อของลำต้น ลำต้นแก่จะมีสีน้ำตาลอ่อน ช่วงใบถี่

ใบ (Foliage) : ใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับ แตกใบถี่ตรงส่วนยอดของลำต้น ใบรูปแถบ กว้าง 1.5-2.0 ซม. ปลายใบแหลม โคนใบสอบ ชอบใบเรียบ แผ่นใบมีสามสีเป็นแถบไปตามความยาวของใบสีแดงจะอยู่ขอบนอก สีครีมหรือสีเหลืองอ่อนจะอยู่ถัดเข้ามาและสีเขียวจะอยู่ข้างในตรงกลางใบ

ดอก (Flower) : สีขาวอมเขียว มีกลิ่นหอมตอนกลางคืน ออกเป็นช่อแบบช่อแยกแขนง

ผล (Fruit) : ผลสด รูปทรงกลมถึงรี สีเหลือง ส้ม หรือแดง เมล็ดสีขาวถึงน้ำตาล มี 1-3 เมล็ด

การใช้งานด้านภูมิทัศน์ (Landscape Used) : นิยมปลูกเป็นกลุ่ม ต้นใหญ่ใช้เป็นประธานสวนหย่อมได้ ปลูกริมทะเล สระว่ายน้ำ สีใบสดใส ควรปลูกใกล้ไม้สีเขียว ไม่ควรปลูกใกล้หน้าต่างเพราะต้องตัดแต่งทำให้ไม่สวยงาม

โมกซ้อน

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Wrightia religiosa* Benth. ex Kurz.

ชื่อสามัญ -

ชื่อวงศ์ APOCYNACEAE

ชื่อพื้นเมือง โมกบ้าน

ลักษณะทั่วไป ไม้พุ่มขนาดกลาง ไม้ผลัดใบ เรือนยอดแผ่กว้าง เปลือกสีน้ำตาล มีจุดประสีขาวขนาดเล็กทั่วไป ทุกส่วนของต้นมีน้ำยางสีขาว แตกกิ่งต่ำใกล้ผิวดินเป็นลำต้นจำนวนมาก

ใบ (Foliage) : ใบเดี่ยวเรียงตรงข้าม ใบรูปรีหรือรูปใบหอก กว้าง 1.5-2.5 ซม. ยาว 3-6 ซม. ปลายใบแหลม โคนใบแหลมหรือมน ขอบใบเรียบ ผิวใบด้านบนสีเขียวอมเหลืองถึงเขียวอ่อน

ดอก (Flower) : สีขาว กลิ่นหอมเย็น ออกเป็นช่อแบบช่อกระจุกห้อยลงบริเวณซอกใบที่ปลายกิ่ง ช่อละ 2-8 ดอก กลีบเลี้ยงสีเขียวอ่อน มีทั้งดอกชั้นเดียว (โมกลา) และชนิดที่มีกลีบดอกเรียงซ้อนกัน กลีบดอกรูปไข่ โคนกลีบดอกเชื่อมกันเล็กน้อย ปลายแยกเป็น 5-16 แฉก ดอกบานเต็มที่กว้าง 1.5-2 ซม.

ผล (Fruit) : ผลแห้ง เป็นฝักคู่ปลายโค้งเข้าหากัน ยาว 10-15 ซม. เมื่อแก่แตกเป็น 2 ซีก เมล็ดจำนวนมาก มีขนสีขาวเป็นกระจุกที่ปลาย ชนิดดอกกลางจะติดฝักได้ดีกว่าชนิดดอกซ้อน

การใช้งานด้านภูมิทัศน์ (Landscape Used) : ดอกมีกลิ่นหอม นิยมปลูกประดับสวน ปลูกกลางแจ้ง ปลูกเป็นแถว บังสายตา ทั้งใบในฤดูหนาว หนาร่มได้ดี ปลูกในอาคารได้นาน ปลูกริมน้ำตก ลำธาร ริมทะเล หนน้ำท่วมขัง

ประโยชน์ : รากแก้โรคผิวหนัง เรือน คุตทะราด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เศรษฐีเรือนนอก

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Chlorophytum bichetii</i> (Karrer) Backer.
ชื่อสามัญ	St. Bernard's lily
ชื่อวงศ์	LILIACEAE
ชื่อพื้นเมือง	-
ลักษณะทั่วไป	ไม้คลุมดิน ลำต้นเป็นเหง้าสั้นๆอยู่ใต้ผิวดิน แตกใบขึ้นเป็นพุ่ม รากมักจะ มีตุ่มสีขาวสำหรับเก็บสะสมอาหารและน้ำ

ใบ (Foliage) : ใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับแน่น ใบรูปขอบขนาน กว้าง 0.8-1.6 ซม. ยาว 10-20 ซม. ปลายใบแหลม โคนใบแผ่เป็นกาบหุ้มลำต้น ขอบใบเรียบ ผิวใบด้านบนสีเขียวเป็นมันมีแถบขาวครีมบริเวณขอบใบ เมื่อใบยาวเต็มที่แล้วจะห้อยโค้งลงมา

ดอก (Flower) : สีขาว มีกลิ่นหอมอ่อนๆ ออกเป็นช่อแบบช่อกระจุกจากกอ ช่อดอกยาว 10-15 ซม. ช่อละ 3-4 ดอก ดอกขนาดเล็ก

ผล (Fruit) : ผลแห้งแตก ขนาด 7-10 มิลลิเมตร สีขาว เมล็ดสีดำ

การใช้งานด้านภูมิทัศน์ (Landscape Used) : นำมาจัดสวนถาด ปลูกคลุมดินประดับสวน เหมาะสำหรับสวนหิน สวนญี่ปุ่นและสวนทั่วไปที่มีสภาพแสงเหมาะสม

ปรงญี่ปุ่น

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Cycas revoluta* Thunb.

ชื่อสามัญ Sago Plam

ชื่อวงศ์ CYCADACEAE

ชื่อพื้นเมือง ปรงญี่ปุ่น

ลักษณะทั่วไป มีลักษณะคล้าย ๆ กับต้นปาล์ม สูง 2-4 ม. ลำต้นตรง และแตกกิ่งก้าน สาขาได้ในสภาพท้องถิ่นกำเนิด มีรากสะสมอาหารอ้วน และมีแป้งใช้รับประทานได้ ใบโค้งลงยาว 60-80 ซม. ใบเป็นขนนก และมีใบย่อยออกจากสองข้างเป็นจำนวนมาก และโค้งลง ใบย่อยแคบแข็ง ปลายแหลม สีเขียวเข้มเป็นมัน ขอบใบมีขนเข้าหากกลางใบ แยกเพศคนละต้น จึงมีต้นตัวผู้ ตัวเมีย ไม่มีการติดผล

ใบ (Foliage) : สีเขียวเข้ม เป็นมัน ยาว 0.6-1.8 ม.

ดอก (Flower) : มีสีน้ำตาล

การใช้งานด้านภูมิทัศน์ (Landscape Used) : รากสะสมอาหารมีแป้งใช้รับประทาน ปลูกเป็นไม้ประธานในสวนหย่อมสวยงามมาก นิยมปลูกเป็นกลุ่ม เป็นไม้ริมทะเล

จันทร์ผา

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Dracaena loureiri* Gagnep.

ชื่อสามัญ -

ชื่อวงศ์ AGAVACEAE

ชื่อพื้นเมือง จันทร์แดง ลักกะจันทร์

ลักษณะทั่วไป ไม้พุ่มขนาดใหญ่หรือไม้ต้นขนาดเล็ก ไม้ผลัดใบ เรือนยอดรูปทรงไข่ เมื่อต้นโตจะแผ่กว้าง เปลือกต้นสีน้ำตาลหรือน้ำตาลอมเทา แตกเป็นร่องตามยาว

ใบ (Foliage) : ใบ เดี่ยว เรียงเวียนสลับถี่ๆ ที่ปลายกิ่ง ใบรูปแถบยาวแคบ กว้าง 4-5 ซม. ยาว 45-60 ซม. ปลายใบแหลม โคนใบแผ่เป็นกาบหุ้มลำต้น ผิวใบด้านบนสีเขียวเข้ม ก้านใบเป็นกาบหุ้มซ้อนทับ กันรอบลำต้น

ดอก (Flower) : สีขาวนวลตรงกลางดอกมีจุดสีแดง มีกลิ่นหอม ออกเป็นช่อแบบช่อแยกแขนงขนาดใหญ่ตามซอกใบที่ปลายกิ่ง มีดอกจำนวนมาก กลีบดอก 6 กลีบ

ผล (Fruit) : ผลสด ทรงกลมขนาดเล็กอยู่รวมกันเป็นพวง ผลอ่อนสีเขียว ผลแก่สีแดงคล้ำ มีเมล็ดเดี่ยว

การใช้งานด้านภูมิทัศน์ (Landscape Used) : ทรงพุ่มสวย ดอกมีกลิ่นหอม ปลูกเป็นไม้ประธานในสวนหิน ปลูกเป็นกลุ่ม ปลูกประดับในอาคาร สระว่ายน้ำ ริมทะเล ทนลมแรง ทนเค็ม ไม้ทนน้ำท่วมขัง

ประโยชน์ : แก่นมีสรรพคุณบำรุงหัวใจ แก้เลือดออกตามไรฟัน